

Torsken kommune

Finansreglement

Kommunestyrets vedtak 40/17

10.10.2017

Innholdsfortegnelse

1.0	Finansreglementets virkeområde.....	3
1.1	<i>Hensikten med reglementet.....</i>	3
1.2	<i>Hvem gjelder reglementet for.....</i>	3
2.0	Hjemmel og gyldighet.....	3
2.1	<i>Hjemmel og lovgrunnlag.....</i>	3
2.2	<i>Gyldighet.....</i>	3
3.0	Forvaltning og forvaltningstyper.....	3
4.0	Formålet med kommunens finans- og gjeldsforvaltning.....	4
5.0	Generelle rammer og begrensninger.....	4
6.0	Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.....	5
6.1	<i>Innskudd i bank.....</i>	5
6.2	<i>Rapportering.....</i>	5
7.0	Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.....	5
7.1	<i>Vedtak om opptak av lån.....</i>	5
7.2	<i>Fullmakter til rådmannen.....</i>	5
7.3	<i>Valg av låneinstrumenter.....</i>	6
7.4	<i>Tidspunkt for låneopptak.....</i>	6
7.5	<i>Konkurrerende tilbud.....</i>	6
7.6	<i>Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter.....</i>	6
7.7	<i>Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak.....</i>	6
7.8	<i>Rapportering.....</i>	7
8.0	Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.....	7
9.0	Vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko.....	7
9.1	<i>Konstatering av avvik.....</i>	7
9.2	<i>Risikovurdering.....</i>	7
9.3	<i>Kvalitetssikring.....</i>	8

1.0 Finansreglementets virkeområde

1.1 Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/instrukser/rutiner skal hjemles i reglementet. Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå/refinansieringsrisiko som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler og gjeld. Midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og forvaltning av langsiktig finansielle aktiva.

1.2 Hvem gjelder reglementet for

Reglementet gjelder for Torsken kommune. Reglementet gjelder også for virksomhet i kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 11 og interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27. I den grad disse virksomhetene har en egen finansforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet, eller i tilfellet med interkommunalt samarbeid, etter et omforent finansreglement som er godkjent av kommunestyret.

2.0 Hjemmel og gyldighet

2.1 Hjemmel og lovgrunnlag

- Reglementet er vedtatt med hjemmel i lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992, § 52 (kommuneloven).
- Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning fastsatt av KR D 9. juni 2009 (FOR 2009-06-09 nr. 635).

2.2 Gyldighet

- Reglementet trer i kraft fra og med dato for kommunestyrets vedtak, den 10.10.2017. Finansreglementet skal vedtas minst en gang i hver kommunestyreperiode.
- Dette reglementet erstatter alle tidligere regler og instruksjoner som kommunestyret eller annet politisk organ har vedtatt for Torsken kommunes finansforvaltning.

3.0 Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Gjennom dette finansreglementet er det vedtatt formål, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål.
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva.

4.0 Formålet med kommunens finans- og gjeldsforvaltning

Finans- og gjeldsforvaltningen har som overordnet formål å sikre en rimelig avkastning, stabile og lave finansieringskostnader, samt hindre at kommunen tar vesentlig finansiell risiko. Dette søkes oppnådd gjennom følgende delmål:

- Kommunen skal til enhver tid ha likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke løpende forpliktelser.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig totalkostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader.
- Dersom kommunen har langsiktige finansielle aktiva, skal forvaltningen av disse gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko som over tid skal bidra til å gi kommunens innbyggere et best mulig tjenestetilbud.

5.0 Generelle rammer og begrensninger

- Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglementet, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansielle risiko, jfr. kommunelovens § 52.
- Reglementet skal baseres på kommunenes egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finansforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det påligger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge fram saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.
- Rådmannen skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.
- Rådmannen gis fullmakt til å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.
- Rådmannen skal med hjemmel i dette finansreglementet utarbeide nødvendige fullmakter/instrukser/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- Rådmannen gis myndighet til å oppta nye lån i henhold til kommunestyrets vedtak, refinansiere eldre gjeld og godkjenne endelige betingelser på lån og rentebytteavtaler, herunder løpetid, avdragsstruktur og rentetilknytning. Myndigheten omfatter også å undertegne dokumenter eller delegere signeringsfullmakt videre.
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finansforvaltning.

Konkrete rammer for forvaltningen av henholdsvis kommunens midler til driftsformål (inkl. ledig likviditet) og gjeldsporteføljen omtales i fortsettelsen hver for seg.

6.0 Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) skal plasseres i bankinnskudd. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtaler for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating BBB eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

6.1 Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- a) Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 12 måneder
- b) Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 2 mill.

6.2 Rapportering

Rådmannen skal i forbindelse med kvartalsrapporteringer per 31. mars og per 30. september, legge fram rapporter for kommunestyret som viser status for forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapporten skal minimum angi følgende:

- Fordeling på de ulike plasseringsalternativer/typer aktiva i kroner (markedsverdier).
- Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsrenter.
- Rådmannens kommentarer knyttet til sammensetning, rentebetingelser/avkastning, vesentlige markedsendringer og endring i risikoeksponering.
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet.

7.0 Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

7.1 Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slike vedtak skal minimum angi lånebeløp.

7.2 Fullmakter til rådmannen

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak gis rådmannen fullmakt til å gjennomføre låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår (avdragstid og rentebetingelser). Rådmannen delegeres myndighet til å underskrive lånedokumentene.

Kommunen innlån skal for øvrig forvaltes etter de retningslinjene som framgår av dette reglementet og i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens § 50 om låneopptak.

Rådmannen delegeres myndighet til refinansiering av eksisterende gjeld, og inngå nye avtaler om nedbetalingstid.

7.3 Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige eller private finansinstitusjoner, samt i livselskaper.

Finansieringen kan også skje gjennom finansiell leasing.

7.4 Tidspunkt for låneopptak

Låneopptaket skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

7.5 Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets mest fordelaktige betingelser. Det skal normalt innhentes minst to konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Prinsippet kan fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks. startlån i Husbanken).

7.6 Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende:

- a) Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall.
- b) Minimum 1/3 av gjeldsporteføljen skal ha flytende rente, minimum 1/5 skal ha fast rente.
- c) Andelen av gjeldsporteføljen som har fast rente, bør fordeles i 1 til 5 års segment på en slik måte at kommunen får lavest mulig refinansieringsrisiko.

7.7 Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende:

- a) Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.
- b) Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere långivere.
- c) Et enkeltlån kan ikke utgjøre mer 25 % av kommunens samlede gjeldsportefølje

7.8 Rapportering

Rådmannen skal i forbindelse med kvartalsrapporteringen per 31. mars og per 30. september rapportere på status for gjeldsforvaltningen. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang rapportere til kommunestyret med hensyn på utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

For gjeldsforvaltningen skal det rapporteres om følgende:

- Opptak av nye lån (inkl. avtaler om finansiell leasing) så langt i året.
- Refinansiering av eldre lån så langt i året.
- Sammensetning av låneporteføljen fordelt på ulike typer passiva
- Løpetid for passiva.
- Pålydende verdi, samlet og fordelt på ulike typer passiva
- Vesentlige markedsendringer.
- Endringer i risikoeksponering.
- Markedsrenter og egne rentebetingelser.
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet.
- Spesifikt opplyse om verdien på lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder

8.0 Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva

Torsken kommune har per dags dato ingen langsiktige finansielle plasseringer. Dersom det blir aktuelt for kommunen å foreta slike langsiktige finansielle plasseringer, må finansreglementet endres og vedtas i kommunestyret på nytt.

9.0 Vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

9.1 Konstatering av avvik

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket dersom dette er større enn NOK 1 000 000, skal uten ugrunnet opphold rapporteres til kommunestyret sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

Dersom den konstaterte økonomiske konsekvens av avviket er mindre enn NOK 1 000 000, kan slik rapportering utestå til neste ordinære finansrapportering til kommunestyret.

9.2 Risikovurdering

Det skal til hver rapportering til kommunestyret gjøres følgende adskilte risikovurderinger:

- Renterisikoen for plassering av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsporteføljen sett i sammenheng med en «netto» gjeldsbetraktning som viser kommunens renterisiko angitt i NOK ved en 1 % andel generell endring i rentekurven.
- Med renterisiko menes risikoen for endringer i verdien av eiendeler, gjeld, egenkapital som følge av renteendringer.
- Refinansierings og likviditetsrisiko er risikoen for at kommunen ikke klarer å refinansiere lån som forfaller. Risikoen håndteres på daglig basis. Refinansiering av låneforfall skal planlegges.

9.3 Kvalitetssikring

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften.

Kommunen skal sørge for at rutiner er etablert og etterleves slik at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og forskrifter med merknader, og at rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Rådmannen pålegges ansvar for at slike vurderinger innhentes eksternt eller gjennom kommunerevisjonen.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.